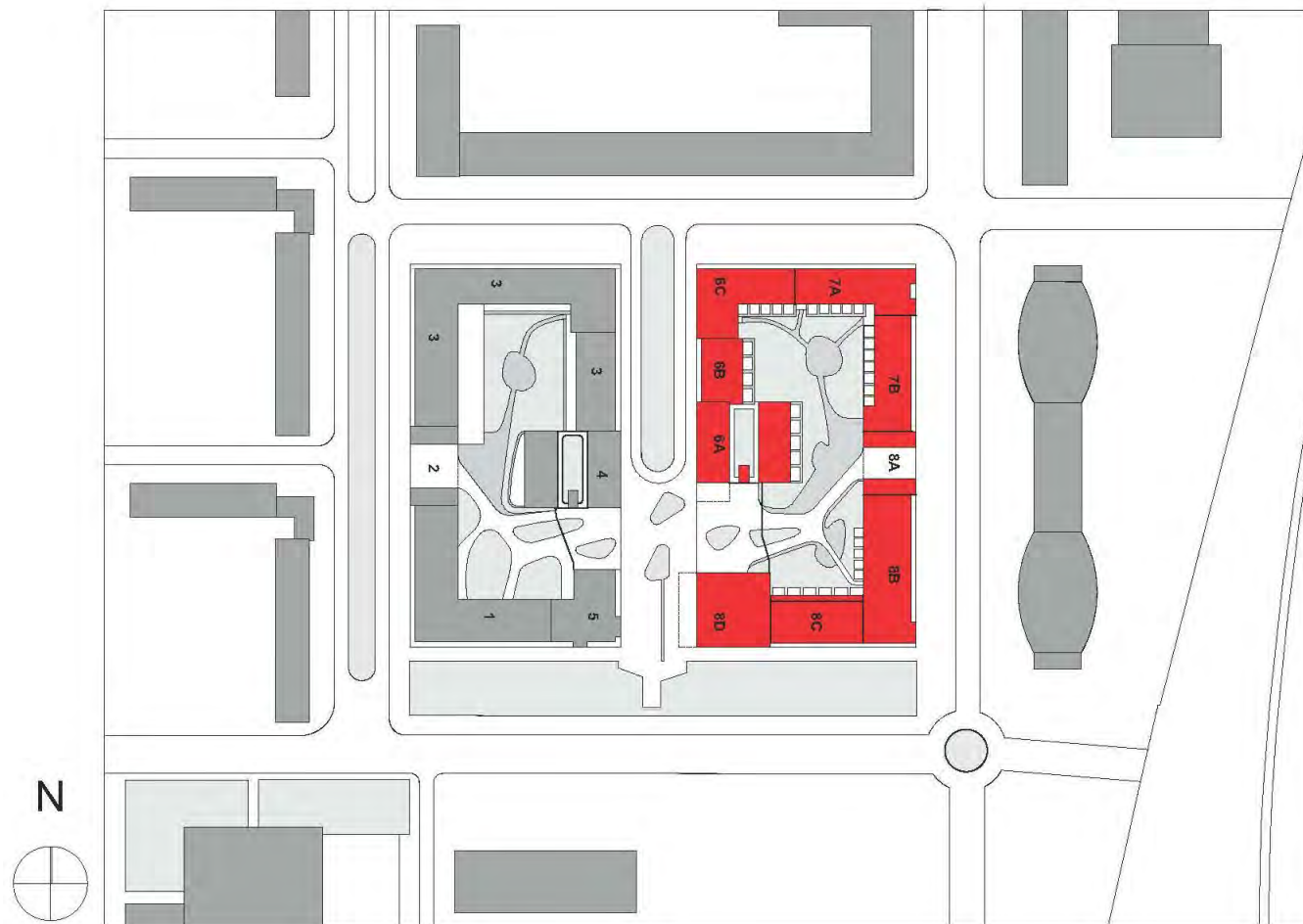
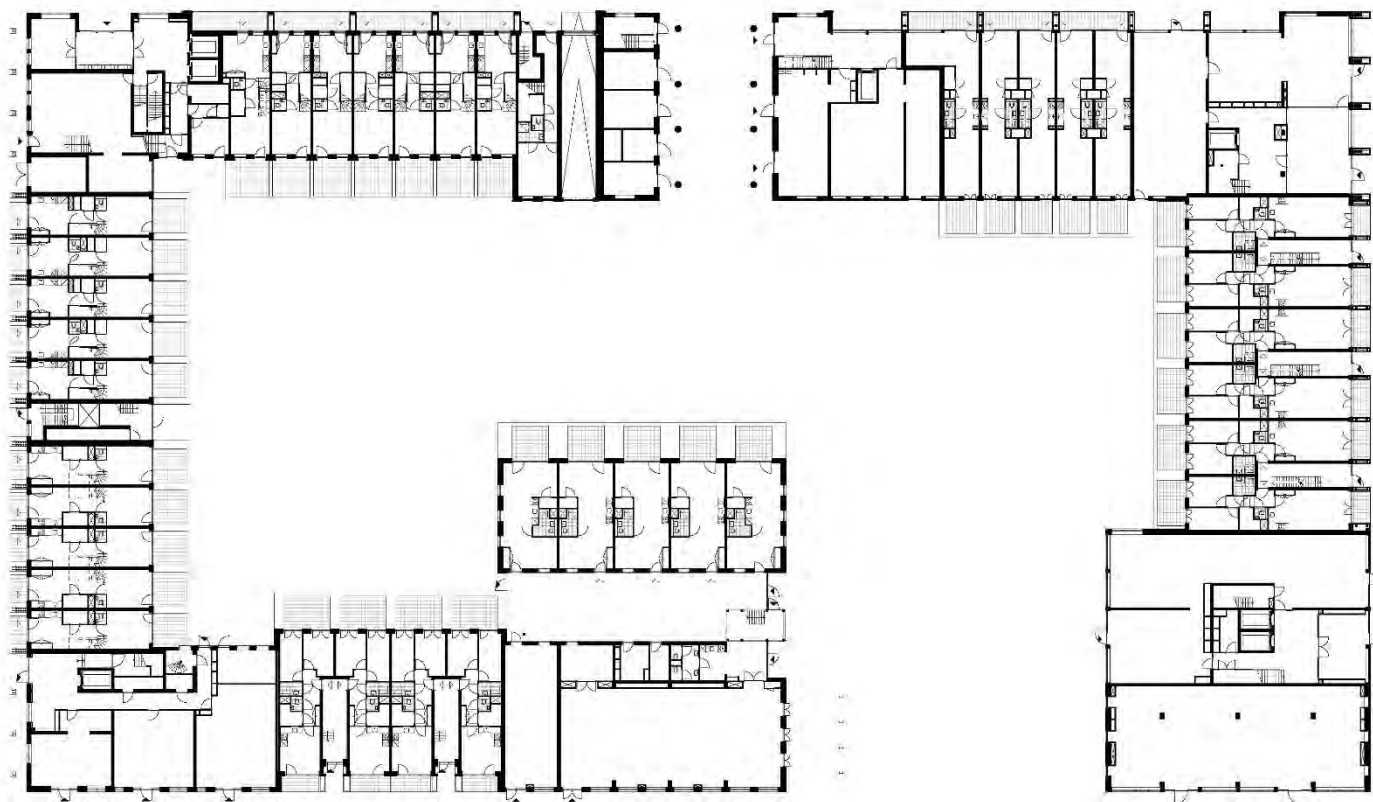

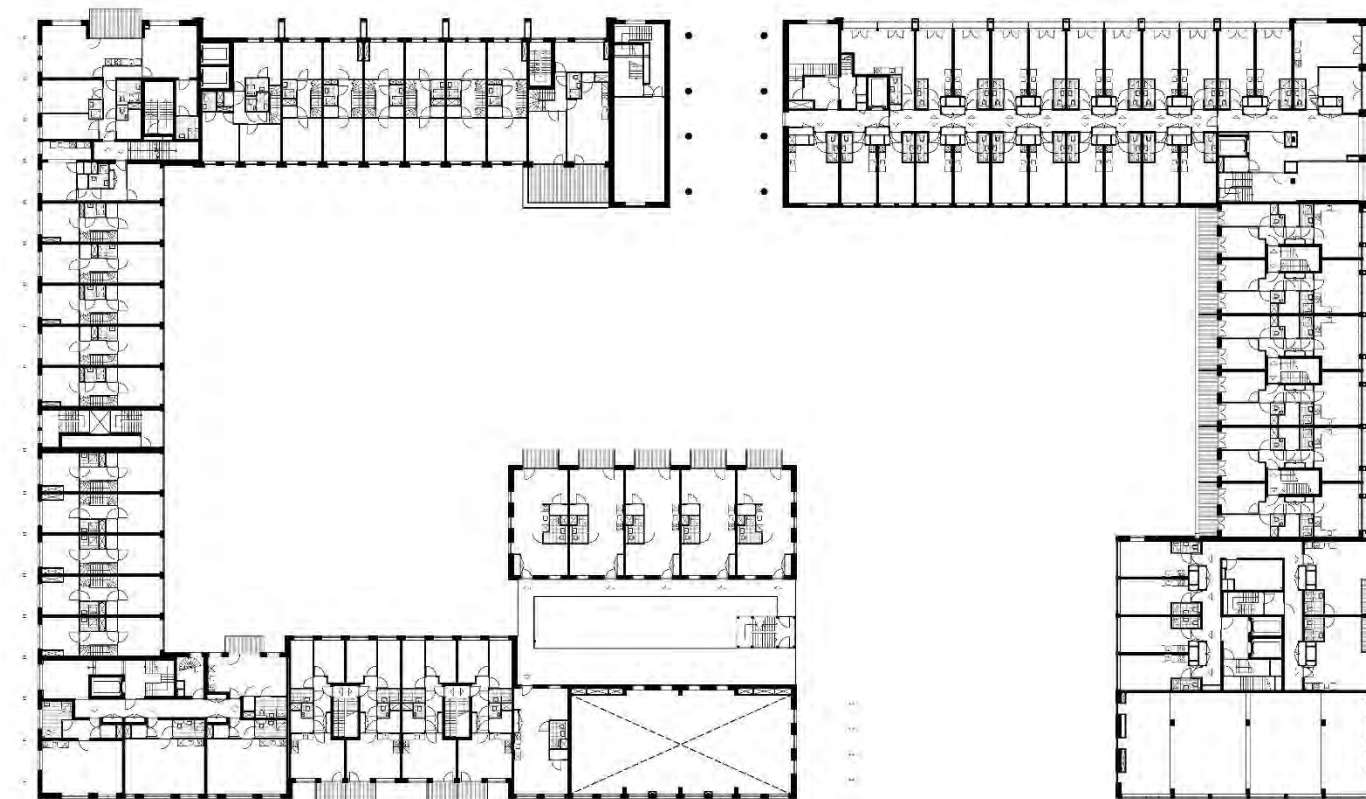

1. BNA gebouw van het jaar: Lieven, Blok 6 t/m 8, Amsterdam Nieuw West

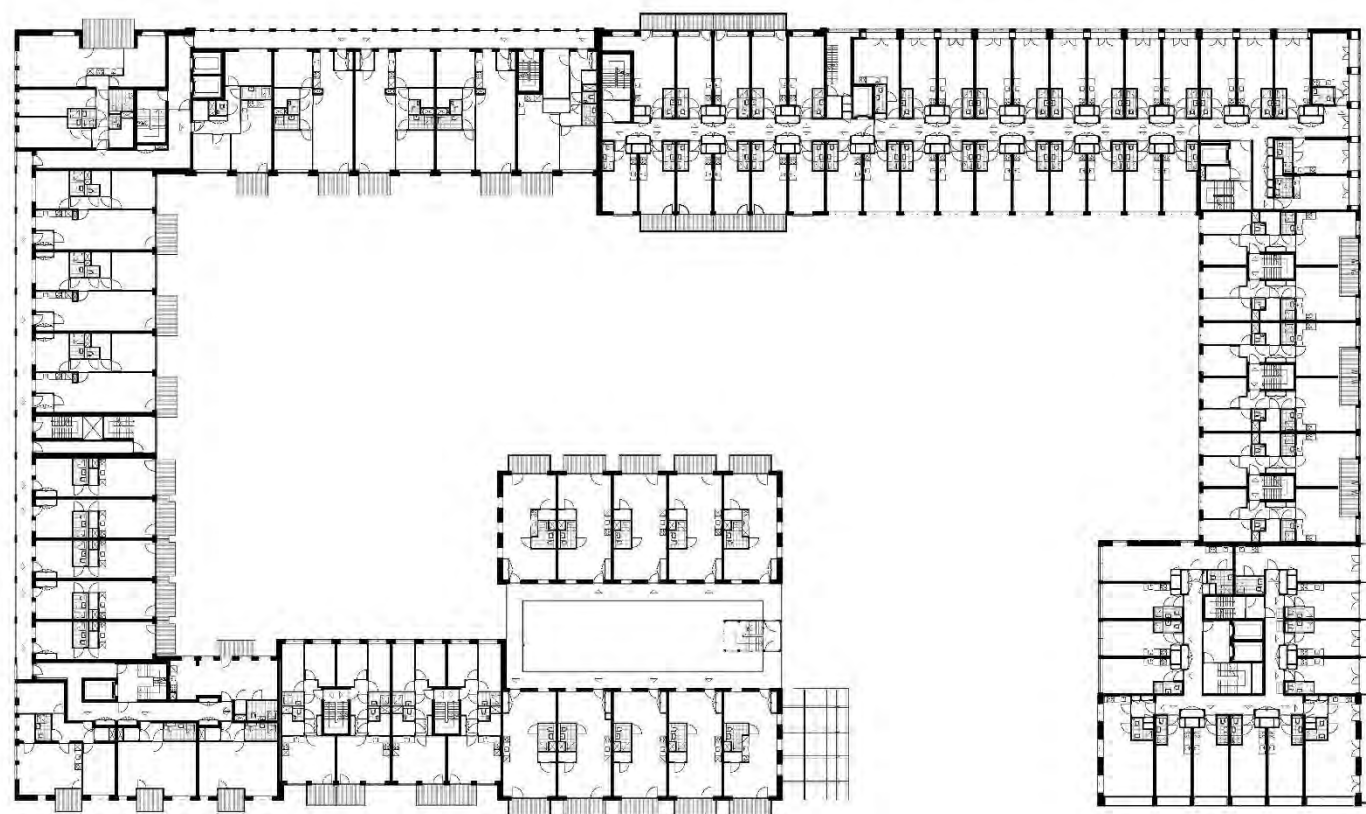

Begane grond

Laag 1

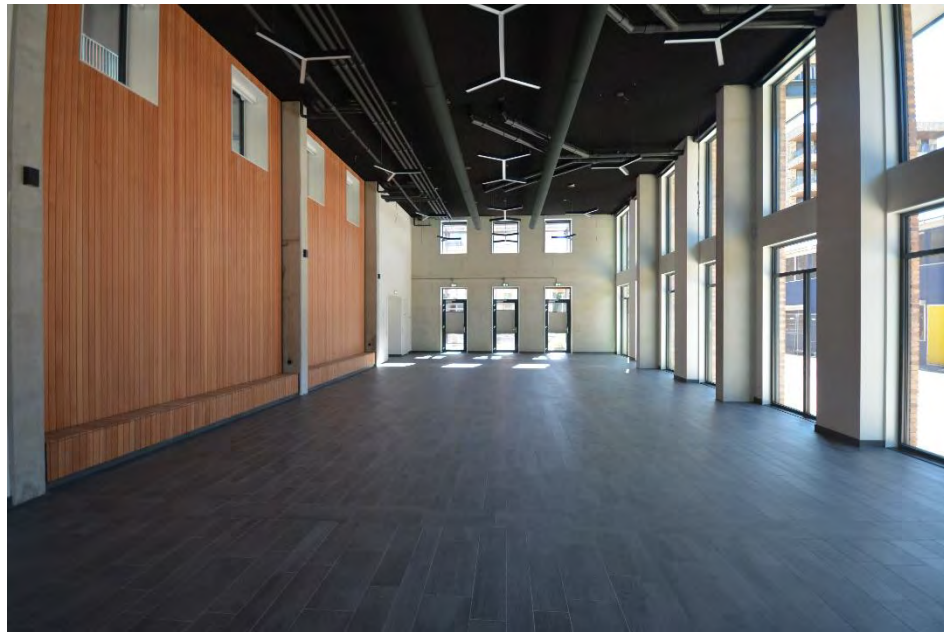
Laag 2/3/4

Doorsnede over patio

2. BNA gebouw van het jaar: Lieven, Blok 6 t/m 8, Amsterdam Nieuw West

14 AMSTERDAM

WOENSDAG 21 SEPTEMBER 2022 HET PAROOL

HET PAROOL WOENSDAG 21 SEPTEMBER 2022

• Lieveen bestaat uit zeven segmenten, die uiteindelijk voor elk wat wils moeten bieden.
FOTO DAPHNE LUCKER

1200

• In het complex Lieveen worden sinds 2017 liefst 1200 woningen en studio's gebouwd – en in 2023 moet alles klaar zijn.

De bewoners van de kleinste studio's moeten zelfs badkamer en keukendelen

hoogteverschillen en wilde planten. Er loopt zelfs een wadi door het terrein, die door de helse zomer volledig is opgedroogd: de bedoeling is dat hier regenwater zal worden opgevangen.

Het oostelijke deel staat er al een paar jaar. Recentelijk is het westelijke deel (Lieveen 6-8) tussen de Rodenrijstraat en Overschiestraat opgeleverd, volledig ontworpen door Kenk Architecten. Dat beide architectenbureaus een voorliefde hebben voor gesplekkelde en gevlechte baksteen, blijkt uit elke voeg, maar Kenk heeft er een monumentale touch aan toegevoegd. De dubbelhoge plint wordt een 'margezone' genoemd, een kruising tussen privé en openbaar gebied, waar ruimte is voor een grand café en een multifunctionele zaal met een overdekt terras.

In het hart ligt een aantrekkelijke tuin met hoogteverschillen en wilde planten

en studio's worden hier vanaf 2017 gebouwd, tot dat het complex Lieveen in 2023 klaar zal zijn. Daarvoor zijn stroken portieketagewoningen gesloopt. Alleen in de Maassluisstraat staat nog zo'n blok, als een relikwie uit een voorbije tijd, een stukje archeologie.

Lieveen bestaat uit zeven segmenten, die uiteindelijk voor elk wat wils moeten bieden. Alleen dat al is een breuk met de wederopbouwperiode, die werd gekenmerkt door monocultuur en monotonie. In het eerste deel van Lieveen meten de studio's maximaal 25 vierkante meter. De vleugel aan de Maassluisstraat is vooral bestemd voor (internationale) studenten, die met een inschrijving aan de Universiteit van Amsterdam een woning kunnen huren.

Opgedroogde wadi
Architectenbureau Arons & Gelauw heeft niet alleen de blokken ontworpen, maar ook het stedenbouwkundig plan voor zijn rekening genomen. Twee opengewerkte blokken die er opzichte van elkaar gespiegeld zijn is het concept. In het hart ligt een aantrekkelijke tuin met

Rietmatten ter afscheiding
Het slimme aan het stedenbouwkundig plan is dat Lieveen door de hoogteverschillen en het gebruik van diverse kleuren baksteen niet massaal oogt, hoewel het toch een omvangrijk complex is. Het is vermoedelijk een van de grootste woongebouwen in Amsterdam. De afwerking en detaillering is zorgvuldig: houten plafonds in de entrees en galeries, een sierlijk hek dat de doorgang afsluit, gesloten balkons naast glazen balustrades. Dat die laatste niet werken, blijkt uit de rietmatten ter afscheiding. Vooral in het oudste deel, Lieveen 2 en 3, wordt de privacy op de proef gesteld.

Typisch voor de architectuur van nu is dat de nadruk ligt op gemeenschappelijkheid. De bewoners van de kleinste studio's moeten zelfs badkamer en keukendelen. De breuk met de eenvormigheid van de vroegere bouw is een feit. En niet alleen dat: deze radicale transformatie heeft ook een einde gemaakt aan de monocultuur die de samenleving van Nieuw-West bepaalde.

Gelukkig is niet elk ingrediënt van het Algemeen Uitbreidingsplan van Amsterdam weggevaagd, want ook de strokenbouw is deel van de geschiedenis. Lieveen voegt er een nieuw hoofdstuk aan toe. Het vormt het bewijs dat er vooruitgang bestaat en dat een nieuwe invulling kan worden gegeven aan het begrip samenleving.

Architectuur Lieveen is groot, maar oogt niet massaal

Breuk met de eenvormigheid

Sluipenderwijs is Lieveen in de Delflandpleinbuurt uitgegroeid tot een van de grootste complexen van Amsterdam: 1200 woningen in verschillende grootte zijn sinds 2017 gerealiseerd. De nieuwste zijn begin deze maand aan de huurders overgedragen. Het is een breuk met de wederopbouwarchitectuur.

Jaap Huisman

Bestaat er zoets als vooruitgang in de architectuur? Er zijn mensen die stellen dat vroeger alles beter was: de Amsterdamse School, de grachtenordel, de art nouveau. Daar staan andere meningen tegenover – er wordt duurzamer, energiezuiniger en vooral veel gevarieerder gebouwd dan vijftig jaar geleden.

Een voorbeeld van het laatste is goed te zien in Slotervaart. Nergens in Amsterdam – Zuidoost misschien uitgezonderd – is de transitie van oud naar nieuw zo zichtbaar als daar. Straten zijn omgewoeld, blokken worden neergehaald.

Als ergens een slag plaatsvindt tussen de oude en nieuwe samenleving is het wel in Nieuw-West, en wel heel specifiek in het vierkant tussen de Maassluisstraat, Rijswijkstraat, Voorburgstraat- en de Overschiestraat. Dit was ooit het paradijs van het Nieuwe Wonen: strokenbouw met plantsoenen ertussen, een droom voor veel arbeidersgezinnen en mensen die de bedrupte negentiende-eeuwse panden ontvluchten. Lucht en licht, ruimte, zon en groen. Kom daar eens om in De Pijp.

Tochtige woning met enkel glas
De bevolkingssamenstelling is veranderd. De sociale klasse van weleer is verhuisd naar Purmerend en de bestaande woningen voldoen niet meer aan de duurzaamheidseisen: goed geventileerd, geïsoleerd, circulair en wat niet al. In de huidige energiecrisis is het voor de bewoners bijna onmogelijk rond te komen in een tochtige woning met enkel glas.

Het is een ambitieuze opdracht die woningbouwvereniging Lieveen de Key zich heeft gesteld in deze buurt. Maar liefst 1200 woningen

4. BNA gebouw van het jaar: Lieveen, Blok 6 t/m 8, Amsterdam Nieuw West